

”Tärkeintä on valita tutkimusaihe huolellisesti”

Valkeakoskelainen tohtoriopiskelija **Sini Teräsahde**, 32, tutkii, mikä kiikastaa aikuiskasvatusalan tutkimuksen, käytännön ja politiikanteon vuorovaikutuksessa.

MINUSTA TULI TUTKIJA, KOSKA sain henkilöstökoulutuksen tuloksellisuuden mittaamista käsitelleestä pro gradustani parhaan arvosanan. Minulta tiedusteltiin jatko-opintoaikeistani Tampereen yliopistossa.

Samoihin aikoihin Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura (ATS) käynnisti professori **Anja Heikkisen** johdolla aikuiskasvatusalan tutkimusyhteistyötä kehittävän AITURI-hankkeen, jonka tutkija-koordinaattoriksi minut pestattiin. Pääsin mukaan tutkimusseuran toimintaan, kun ryhdyin sen rahastonhoitajaksi.

Näiltä näköalapaikoilta minulle alkoi hahmottua aikuiskasvatuksen moninaisuus ja tärkeys. Hakeuduin tohtoriopiskelijaksi jatkamaan tutkimustyötä tutkimuksen, käytännön ja politiikanteon suhteista aikuiskasvatuksen alalla.

JOS EN TUTKISI, työskentelin todennäköisesti kasvatus- ja koulutusalan suunnittelu-, johtamis- tai kehittämistehtävissä. Tärkeintä on, että työssään saa ajatella, yhdistellä ja luoda uutta.

AIKUISKASVATUSTIEDETTÄ TARVITAAN YHTEISKUNNASSA, jotta aikuiskoulutusta kehitetään ja aikuisten omaehtoista opiskelua tuetaan tieteellisen tutkimuksen pohjalta. Siihen kuuluu, että ymmärretään niin kasvatuksen ja koulutuksen historialliset ja filosofiset lähtökohdat kuin niiden yksilölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset.

Tutkijan tärkein yhteiskunnallinen vastuu on valita tutkimusaiheensa huolellisesti. Yleisesti ajatellaan,

että se, mitä tutkitaan, on tärkeää, ja sitä, mitä ei tutkita, ei oikeastaan ole olemassakaan.

Tutkimus itsessään tulee toteuttaa tieteen sääntöjen mukaisesti, objektiivisuuteen pyrkien. Tutkija voi kuitenkin vaikuttaa yhteiskunnalliseen keskusteluun tutkimustuloksillaan ja niistä tekemillään tulkinnoilla.

Näin vaihtoehtoisten totuuksien aikana tutkimusevidenssiä kaivataan yhteiskunnalliseen keskusteluun entistä enemmän, sillä merkittävässä asemassakaan olevien ihmisten ajatusten ja ohjelmien tarkoituksiperien vilpittömyyteen ei voi luottaa. Tutkijoiden on tärkeää pitää huoli siitä, että tieteelliseen tutkimuksen totuudellisuuteen voi luottaa vastaisuudessakin. Kansalaisyhteiskunnan luottamus tieteeseenkään ei ole itsestään selvää.

”Tutkijan pitää olla hyvin verkostoinut, vaikka työ välillä vaatiikin vetäytymään ja ajattelemaan rauhassa”, väitös-kirjatutkija Sini Teräsahde sanoo.

PARAIKAA TUTKIN, mikä kiikastaa aikuiskasvatusalan tutkimuksen, käytännön ja politiikanteon monesti huonoiksi koetuissa suhteissa, ja miten toimijoiden välistä vuorovaikutusta voidaan kehittää.

Tutkimuksen, käytännön ja politiikanteon suhteet ovat monimutkaisia, mutta silti niitä kuvataan usein yksinkertaistetulla triangelimallilla, jonka osapuolet vaikuttavat toisiinsa suoraan ja tasapuolisesti. Aion uudistaa mallin siten, että siinä näkyvät suhteiden monimutkaisuus, todelliset vuorovaikutuksen paikat ja työ, joka tehdään vuorovaikutuksen onnistumiseksi.

Tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus on enenevässä määrin mukana korkeakoulupoliittisessa keskustelussa ja päämääränä korkeakoulujen ohjauksessa. Siksi on mielenkiintoista ja tärkeää tutkia, miten vaikuttavaksi tutkimus koetaan aikuiskasvatustieteessä, joka on tieteenhistoriallisilta lähtökohdiltaan käytäntölähtöinen ja yhteiskunnallinen tieteenala.

ESIKUVANANI ON ranskalainen sosiologi **Bruno Latour**. Hän hahmottaa maailmaa suhteiden kautta ja toimijoiden verkostoina, jotka ovat täynnä mustia laatikoita, käännöksiä ja välittäjiä. Toimija- ja käännösketjuja seuraamalla voidaan tutkia, miten toimijoiden kollektiiveja muodostetaan ja rajataan neuvotteluihin, ja miten kollektiivit toimivat suhteessa muihin toimijoihin.

Toimijaverkkoteoreettiset lähtökohdat sopivat hyvin tutkimusaiheeseeni – tieteen tekemisen ja toimijoiden suhteiden tarkasteluun. Latour myös muistuttaa, että vaikka tieteen tuotokset menevät yksittäisten tutkijoiden nimiin, taustalla vaikuttaa lukuisia toimijoita, jotka mahdollistavat joillekulle tutkimukseen paneutumisen. Siten tieteen tuotokset ovat koko kollektiivin aikaansaannosta.

Toimijaverkkoteorian mukaan tieteen yhteiskunnallinen vaikuttavuus riippuu siitä, kuinka tutkijat onnistuvat kääntämään käytännön ilmiöitä tutkimuskysymyksiksi ja käytännön toimijat kääntämään tutkimustuloksia toimintansa kehittämisen aineksiksi.

SEURAAVAKSI HALUAN TUTKIA tiedon rakentumista, aikuisten oppimista, koulutuksen järjestämistä ja koulutuspolitiikkaa edelleen toimijaverkkoina. Tohtoriopiskelijavuodet ovat antaneet mahdollisuuden lukea ja kartuttaa teoreettisesta ymmärtämystä, joten on hyvä ponnistaa kohti uusia tutkimusaiheita.

Seuraava työtehtäväni on sivistystyön vapaus ja vastuu (SVV) -verkoston tutkimushankkeessa. Selvitämme vapaan sivistystyön roolia, asemaa ja merkitystä koulutusjärjestelmässä ja yhteiskunnassa. Tutkimus katsoo historiaan ja nykytilaan ja suuntaa tulevaisuuteen.

KUN EN TUTKI, vietän aikaa perheeni kanssa. Kaksi- ja viisivuotiaiden poikien kanssa jokainen päivä tuo eteen uutta ja ihmeellistä. Pyrin vaalimaan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointiani liikkumalla säännöllisesti.

Verkostoni

Kollegoilta saan inspiraatiota ja kannustusta. Tampereen yliopiston EquJust-tutkimusryhmässämme on briljantteja naisia, joiden kanssa on mukava työskennellä. Myös yliopistomme tohtorikoulutus on aiempaa yhteisöllisempää. Tutkimusryhmämme on tehnyt yhteistyötä muun muassa Wuppertalin ja Zürichin yliopistojen kanssa. Kansainväliset yhteydet ovat muodostuneet pitkälti vastuuprofessorin yhteyksien, kuten VET&Culture-verkoston kautta.

SVV eli Sivistystyön vapaus ja vastuu -verkosto kokoaa suomalaiset vapaan sivistystyön tutkijat.

Tieteenalan konferensseissa syntyy uusia yhteyksiä ja saa perspektiiviä omaan tutkimukseen. Tärkeimpiä konferenssejani ovat olleet Aikuiskasvatuksen tutkimuspäivät, pohjoismaisen aikuiskasvatustutkijoiden verkoston konferenssi, eurooppalaisen aikuiskasvatustutkimusseuran (ESREA) ja sen ReNAdET-verkoston konferenssit ja eurooppalaisen kasvatustutkimuksen seuran (EERA) ECER-konferenssi.

Sarja vie aikuiskasvatuksen tutkijan arkeen ja verkostoihin. Sen tuottaa Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.

TEKSTI: JENNI PÄTÄRI / KUVA: JONNE RENVALL / TAMPEREEN YLIOPISTO